

Refser Sametinget for forsøk på å hindre milliardavtale: - Forkastelig!

Storingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt (Frp) reagerer kraftig på metodene Sametinget bruker for å stikke kjepper i hjulene for Nussir.

Storingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt (Frp) mener sametingsrådets Silje Muotka på vegne av det demokratisk valgte organet Sametinget går for langt i sitt forsøk på å hindre en privat aktør, Nussir, i å etablere gruvevirksomhet i Kvalsund. **FOTO: JARLE MJØEN**
NYHETER

PUBLISERT:21 SEPTEMBER 2020 14:30SIST OPPDATERT:21 SEPTEMBER 2020 14:59

[TomSkoglund](#)

95231456

tom@altaposten.no

I midten av august sendte Sametinget ved sametingsråd Silje Muotka et brev til kobbergiganten Aurubis. Her uttrykte Sametinget sin bekymring knyttet til den inngåtte intensjonsavtalen mellom Nussir og tyske Aurubis. Sistnevnte skal etter planen kjøpe de første 10 års kobberproduksjon fra Nussir.

I skrivet fremgår det at Sametinget mener at Aurubis går imot sine egne etiske retningslinjer ved å tre inn i denne avtalen. Dette ved at gruveplanene ifølge dem vil være i konflikt med FNs erklæring om urfolks rettigheter, ILO-konvensjonen med mer. Det hevdes videre at Nussir ASA ikke har noen etiske retningslinjer eller nedfelte standarder for samfunnsansvar.

– De (Nussir, red. anm) har ikke konsultert med eller kommet til noen enighet med de samiske rettighetshaverne og Sametinget, heter det i brevet (journalistens oversettelse, red. anm).

Omkamp

Brevet fra sametingsråden får Bengt Rune Strifeldt (Frp) til å se rødt. Han anser dette for å være en omkamp langt på overtid, tross gjentatte, endelige stadfestelser fra nasjonale organ om at Nussir-utbyggingen skal finne sted.

– Sametinget taper legitimitet ved at de tar de evinnelige omkampene mot private gründere som prøver å skape arbeidsplasser og verdifull næringsvirksomhet i nord. Dette er altså et norsk, folkevalgt organ som viser så liten respekt for et tilnærmet enstemmig lokalsamfunn i Kvalsund, for fylkestinget, stortinget, regjeringen og ikke minst Kongen i statsråd som har stadfestet at det er gjort de nødvendige avveininger i forhold til det samiske aspekt. Når Sametinget da skriver brev til Aurubis og ber dem terminere kontrakten Nussir har jobbet fram... Jeg finner ikke ord! Det er helt forkastelig, tordner han.

Innholdet i brevet fra sametingsråden er i beste fall unøyaktig, mener stortingsrepresentanten.

– Det hevdes at bekymringene til Sametinget og det samiske folk ikke er blitt hørt. Det stemmer at dette ikke har ført fram, men det er på bakgrunn av en grundig vurdering der ikke minst samiske interesser har vært tema. Man har konkludert at gruedrifta kan gjennomføres med respekt for samisk næringsutøvelse og kultur, og uten at det skal gå vesentlig på bekostning av samiske interesser. I brevet anføres at man har konsultasjoner som ikke har ført fram – det er riktig, men her tror jeg Regjeringen og Sametinget har forskjellige tilnærminger til hva en konsultasjon er. Sametinget virker å tro at en konsultasjon automatisk tilsier at de skal få gjennomslag for sitt syn. Men en konsultasjon er at man får overbringe sitt syn, så skal det tas med i vurderingene. Det trenger ikke alltid ende med at man får viljen sin, sier Strifeldt.

Han synes brevet fra sametingsråd Muotka fremstår som et forsøk på å baksnakke og nedsnakke Nussir.

– Dette er et nivå jeg ikke hadde sett for meg at vi skulle få på et demokratisk organ i Norge. At et demokratisk valgt organ skal drive med baksnakking av et privat selskap er så lavmål, jeg trodde ikke det skulle være mulig.

Parkerte seg selv

Strifeldt mener Sametinget sammen med reindrifta burde valgt en helt annen strategi da de første tillatelser ble gitt.

– Det hevdes i brevene at det samiske folk ikke er hørt. Men da driftskonsesjon ble gitt, så nektet Sametinget og reindrifta å delta på videre møter. De parkerte seg selv på sidelinja heller enn å delta for å finne best mulige løsninger. Så det var Næringsdepartementet som kom med 14 avbøtende tiltak overfor reindrifta, for å kunne ivareta reindrifta på en god måte. Jeg synes det er beklagelig at man valgte å ikke delta, men med det bakteppet kan man ikke i dag sette seg selv i en offerrolle, sier Strifeldt.

Han mener svært mye har vært gjort fra myndighetene for å sikre de samiske aspekt, inkludert næringsgrunnlaget til reindrifta. Strifeldt påpeker og at det har vært stor offentlighet rundt prosjektet.

– Nussir har jobbet 17 år for å realisere prosjektet. Det har vært mange og lange diskusjoner i det offentlige rom, i lokalsamfunnet, i de forskjellige besluttende organer. Sametinget har gjennom sin konsultasjonsrett hatt gode muligheter for å sikre at det samiske aspekt er overbrakt til de besluttende myndigheter. Offentligheten har vært sterkt involvert, med unntak av at vi ikke vet hva som har vært sagt i konsultasjonene med Sametinget da disse er unntatt offentlighet. At Sametinget da, etter at de ikke får viljen sin, tar omkamper mot private næringsdrivende, det synes jeg er helt forkastelig.

Klare krav

Strifeldt mener at Nussir parallelt med dette har gjort en stor jobb for å levere gruvedrift som miljømessig sett er i verdensklasse.

– Vi ser hvilke ambisjoner Nussir har for seg selv. De ønsker et taktskifte i «sustainable mining» (bærekraftig gruvedrift, red. anm), med at de skal ha en lavutslipps- eller nullutslippsdrift som verdens første helelektrifiserte gruve.

– Hvilket ansvar har du som stortingsrepresentant, og offentligheten forøvrig, for å følge med på at gruveselskapet overholder det de lover i forhold til det samiske, reindrifta, natur og miljø?

– Det er stilt klare krav i utslippstillatelsene og i driftskonsesjonen. Brytes vilkårene kan jeg med handa på hjertet si at det skal ut i offentligheten, og at man krever at de ivaretar sine plikter i henhold til konsesjonene som er gitt. Jeg er ikke bekymret for at Nussir ikke vil følge vilkårene som ligger i tillatelsene.

Må akseptere nederlag

– Dette er en viktig kamp for Sametinget, for reindrifta og for miljøbevegelsen. Skjønner du ikke at de tar disse omkampene?

– Vi har et demokrati i Norge, med åpenhet rundt alle prosesser. Når man har gått gjennom lokaldemokratiet, fylkesnivået, når storting og regjering har sagt sitt, når klager har vært behandlet og avvist, klaget inn for Kongen i statsråd som igjen har stadfestet vedtaket, da må til og med Sametinget akseptere at de slåss til siste slutt, men at de tapte kampen. Så må de heller jobbe konstruktivt framover, for å ivareta reindrifta og øvrige samiske elementer og sikre at de kan utvikle seg parallelt med gruvedrifta i Kvalsund.

– Flere trekker paralleller til Alta-aksjonen. Er du enig i denne sammenligningen?

– Noen har tatt til orde for at dette blir en ny Alta-aksjon, men nei – det vil det ikke bli. Den store forskjellen er at bevegelsen i Alta startet lokalt, så utviklet den seg til et regionalt initiativ, og på et punkt kom også samene inn. Det samiske aspekt kom her i tillegg til det lokale engasjementet. I Kvalsund er lokalsamfunnet for utbyggingen. Skal du komme utenfra og skape en ny Alta-aksjon mot lokalsamfunnets vilje, da bommer du stygt. Så nei, dette blir ikke i nærheten av noen ny Alta-aksjon, sier Strifeldt.

– Så forstår jeg at Sametinget og andre aktivister ønsker å hindre at dette skjer og at de vil demonstrere mot etableringen. Men som jeg tidligere har sagt, så stiller jeg gjerne opp for å diskutere saklig med motstanderne.